

Ohjeet opetusnäytteen antajalle Helsingin yliopiston Teologisessa tiedekunnassa

Opetusnäyte on avoin tilaisuus, jota seuraavat opetustaitotoimikunnasta muodostettu arviointiryhmä, valmisteluryhmän jäseniä sekä muut kiinnostuneet yliopiston henkilökunnan ja opiskelijoiden edustajat. Kilpahakijat eivät saa seurata toistensa opetusnäytteitä.

Hakijalle ilmoitetaan etukäteen opetusnäytteen aihe, kohderyhmä ja kieli. Mikäli opetusnäytteen antajaa pyydetään valitsemaan aihe itse, hänen tulee ilmoittaa aihe erikseen annettujen ohjeiden ja aikataulun mukaisesti. Opetusnäyte arvioidaan tiedekunnan arviointimatriisiin mukaan, johon hakijan kannattaa perehtyä valmistellessaan opetusnäytettä.

Hakija tuo opetustilanteeseen ainakin 5 kappaletta tulosteita mahdollisista dioista tai tehtäväpape-reista. Samoin hänen tulee jakaa lyhyt opetussuunnitelma (enintään 2 sivua), jossa hän kertoo kurssin (yleensä 5 op) osaamistavoitteet ja keskeiset oppimissisällöt, kohderyhmän, opetus- ja oppimismenetelmät sekä arviointi- ja palautekäytännön. Opetussuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota pedagogisiin ratkaisuihin, jotka tulee myös perustella. Ellei toisin mainita, kurssi voi olla jo tutkintovaatimukseen kuuluva tai itse ideoitu kuvitteellinen kokonaisuus.

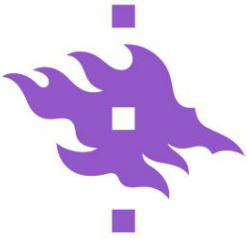
Opetusnäytetilaisuuden kokonaiskesto on 30 minuuttia. Tilaisuuden aluksi hakija voi kertoa lyhyesti opetusnäytteen kohderyhmän, osaamistavoitteet ja kontekstin. Mahdollisten yleisökysymysten ja loppukesustelun on mahdollista näyteajan puitteisiin. Hakija vastaa itse ajankäytöstään. Kun tilaisuus on kestänyt 30 minuuttia, puheenjohtaja päättää sen.

Opetusnäyte on nimensä mukaisesti näyte siitä, miten hakija opettaa aidossa opetustilanteessa. Hakija voi aktivoida ja puhutella näytettä seuraavia henkilöitä ikään kuin he olisivat kohderyhmän opiskelijoita. Näyte voi sisältää myös metapuhetta siitä, miten hakija toteuttaisi jonkin osion todellisessa opetustilanteessa, mutta näyte ei voi perustua vain metapuheelle. Hakijalla ei saa olla opetusnäytteessä sanasta sanaan kirjoitettua luentoa, vain muistiinpanoja.

Opetustilassa on tavanomaiset opetusteknologiset varusteet, joita hakija voi käyttää parhaaksi katsomallaan tavalla.

Opetusnäytteen jälkeen opetustaitotoimikunta haastattelee hakijan (n. 30 min.). Haastattelussa toimikunta voi esittää tarkentavia kysymyksiä opetusnäytteestä, opetussuunnitelmasta ja hakijan muusta opetustaidosta ja hakija saa tuoda esiin haluamiaan ansioita.

Toimikunta laatii opetustaidon kokonaisarviosta kirjallisen lausunnon, jossa se ottaa kantaa siihen, onko hakijalla tehtävään vaadittu tai dosentin arvon myöntämisen edellyttämä opetustaito. Opetustaidon kokonaisarvio ei välttämättä ole arvioitavien osa-alueiden keskiarvo, vaan eri osa-alueet voivat kompensoida toisiaan tai painottua eri tavoin suhteessa täytettävään tehtävään ja sen vaatimukseen. Rekrytointia valmisteleva työryhmä tai muu toimielin, jolle opetustaitotoimikunnan lausunto toimitetaan, ottaa saamansa lausunnon huomioon osana kokonaisarviointia.

Henkilön hakiessa dosentin arvoa tai muuta tehtävää, jossa ei ole hakijoiden keskinäistä vertailua, tiedekunnassa aiemmin arvioitu opetustaito voidaan ottaa huomioon kolmen vuoden kuluessa arvioinnista. Opetustaidon arviointia varten annettu opetusnäyte voidaan kuitenkin ottaa huomioon viiden vuoden ajan, jolloin muut opetusansiot arvioidaan ajantasaisen portfolion ja tarvittaessa haastattelun perusteella.

Mikäli sinulla on kysymyksiä opetusnäytteen suhteen, käänny ajoissa toimikunnan puheenjohtajan Jutta Jokirannan (jutta.jokiranta@helsinki.fi) puoleen.

Opetustaidon arviointi

Opetustaito arvioidaan Helsingin yliopistossa opetus- ja tutkimustehtäviä täytettäessä ja dosentuuria haettaessa. Opetustaidon arvioinnissa kiinnitetään huomiota hakijan opetustaitoon kokonaisuutena. Helsingin yliopiston johtosäännössä luvussa 7 mainitut opetustaidon osa-alueet ovat opetuskokemus, pedagoginen koulutus, taito tuottaa oppimateriaalia, muut opetustoimessa saavutetut ansiot ja tarvittaessa opetusnäyte sekä osallistuminen tohtorikoulutukseen. Arviointiasteikkona käytetään tutkinto- ja oikeusturvajohtosäännön §37 mukaista, 5-portaista, sanallista asteikkoa, jossa keskimäinen taso on ”hyvä”.

Opetustaidon arvioitavat osa-alueet on koottu opetustaidon arviointimatriisiin, johon on kuvattu vaatimukset kullekin asteikon arvosanalle. Kullekin opetustaidon osa-alueelle annetaan arvosana matriisin mukaisesti. *Opetustaidon kokonaisarvosana ei välttämättä ole arvioitavien osa-alueiden matemaattinen keskiarvo, vaan eri osa-alueet voivat kompensoida toisiaan tai painottua eri tavoin esimerkiksi suhteessa täytettävään tehtävään ja sen vaatimuksiin.*

Yhtenä opetustaidon osa-alueena on johtosäännön mukaisesti *opetusnäyte*, jonka arviointia varten on laadittu oma erillinen opetusnäytteen arviointimatriisinsa. *Opetusnäytteen osatekijät arvioidaan matriisin mukaisesti, ja kokonaisarvosanaa määritettäessä eri osatekijät voivat kompensoida toisiaan.* Opetusnäytteestä annettava arvosanan ei välttämättä ole osatekijöille annettujen arvosanojen matemaattinen keskiarvo. Opetusnäytteen arvosana huomioidaan opetustaidon kokonaisuutta arvioitaessa.

Helsingin yliopiston johtosäännön mukaisesti opetustaidon vähimmäisvaatimukset vaihtelevat eri tehtävissä. Tämä huomioidaan arvioitaessa opetustaitoa ja sen riittävyyttä suhteessa täytettävään tehtävään.

OPETUSTAIDON ARVIOINTIMATRIISI

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetustaidon osa-alue 1. Pedagoginen koulutus ja opetusajattelu - pedagoginen ajattelu ja sen kehittäminen - yliopistopedagogiikan opinnot tai opettajan pedagogiset opinnot - muut pedagogisesti relevantit opinnot ja kurssit	- vähän tai ei lainkaan oman pedagogisen ajattelun kuvausta - erittäin vähän tai ei lainkaan pedagogisia opintoja	- pedagogisen ajattelun kuvaus on niukkaa - noin 5 op yliopistopedagogiikan tai muita pedagogisesti relevantteja opintoja ja kursseja	- pedagogisen ajattelun kuvaus on perusteltua ja osoittaa ymmärrystä laadukkaan ja tutkimukseen perustuvan linjakkaan opetuksen perusteista - noin 10 op yliopistopedagogiikan tai muita pedagogisesti relevantteja opintoja ja kursseja	- pedagogisen ajattelun kuvaus on selkeää, perusteltua, osoittaa ymmärrystä laadukkaasta ja tutkimukseen perustuvasta linjakkaasta opetuksesta sekä näyttöä tämän soveltamisesta - noin 25 op yliopistopedagogiikan tai muita pedagogisesti relevantteja opintoja ja kursseja	- pedagogisen ajattelun kuvaus on jäsentynyttä, perusteltua, osoittaa ymmärrystä laadukkaasta ja tutkimukseen perustuvasta linjakkaasta opetuksesta sekä monipuolista näyttöä tämän soveltamisesta - noin 60 op yliopistopedagogiikan tai muita pedagogisesti relevantteja opintoja ja kursseja
2. Opetuskokemus ja opetuksen kehittäminen - opetuskokemuksen laajuus ja monipuolisuus yliopistokoulutuksen eri tasoilla (kandi, maisteri- ja tohtorikoulutus) - erilaisten opetusmenetelmien ja -teknologioiden hyödyntäminen sekä kehittäminen - vastuuopettajana toimiminen ja opetuskokemuksen määrä - muu tehtävän kannalta relevantti opetuskokemus - opetuksen ja arvioinnin kehittäminen sekä vertais- ja opiskelijapalautteen hyödyntäminen kurssien kehittämisessä	- vähän tai ei lainkaan opetuskokemusta - niukasti kokemusta luennoitsijana toimisesta tai avustavista opetustehtävistä - vähän tai ei lainkaan näyttöä opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä	- yksipuolista opetuskokemusta esim. luentojen tai vastaavien alustusten pitämisestä tai harjoitusten ohjaamisesta kandi-, maisteri- tai tohtorikoulutuksessa - jonkin verran näyttöä vastuuopettajana toimimista tai itsenäisesti opetettuja kursseja - jonkin verran näyttöä opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä ja palautteen hyödyntämisestä kurssien kehittämisessä	- kohtalaisesti opetuskokemusta yliopistopetuksen eri tasoilta - kohtalaisesti näyttöä vastuuopettajana toimimisesta tai itsenäisesti opetetuista kursseista - kohtalaisesti näyttöä opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä ja palautteen hyödyntämisestä kurssien kehittämisessä	- monipuolista opetuskokemusta yliopistopetuksen eri tasoilta - näyttöä useiden kurssien vastuuopettajana toimimisesta tai useita itsenäisesti suunniteltuja ja toteutettuja kursseja. - runsaasti näyttöä aktiivisesta opetuksen ja arvioinnin kehittämisestä sekä palautteen hyödyntämisestä kurssien kehittämisessä	- runsaasti monipuolista opetuskokemusta yliopistopetuksen eri tasoilta - näyttöä lukuisten kurssien vastuuopettajana toimimisesta tai suuri määrä itsenäisesti suunniteltuja ja toteutettuja kursseja - runsaasti näyttöä aktiivisesta ja arvioinnin kehittämisestä sekä palautteen hyödyntämisestä kurssien kehittämisessä

<p>3. Opinnäytetöiden ohjauskokemus</p> <p>- ohjauskokemuksen laajuus ja monipuolisuus (kandidaatin tutkielmien, pro gradu-/maisteritutkielmien ja väitöskirjojen ja seminaarien ohjaus sekä erittely eri ohjausrooleista; pää- ja sivuohjaaja, 1., 2. ohjaaja jne.)</p> <p>- valmistuneiden ohjaustöiden määrä</p>	<p>- vähän tai ei lainkaan ohjauskokemusta</p>	<p>- jonkin verran ohjauskokemusta ja muutamia valmistuneita opinnäytetöitä</p>	<p>- kohtalaisesti ohjauskokemusta ja useita valmistuneita opinnäytetöitä</p>	<p>- runsaasti ohjauskokemusta useiden eri tutkintotasoisten, valmistuneiden opinnäytetöiden ohjauksesta</p>	<p>- erittäin runsaasti ohjauskokemusta lukuisten eri tutkintotasoisten, valmistuneiden opinnäytetöiden ohjauksesta</p>
<p>4. Taito tuottaa oppimateriaalia</p> <p>- yliopistotason oppimateriaalien määrä ja laatu (mm. pedagoginen suunnittelu)</p> <p>- digitaaliset oppimateriaalit ja -ympäristöt</p> <p>- materiaalien käytön laajuus ja saatavuus</p> <p>- muu tehtävän kannalta relevantti oppimateriaali (esim. lukiot, amk, täydennyskoulutukset jne.)</p>	<p>- vähän tai ei lainkaan tuotettua oppimateriaalia</p> <p>- yksipuolista oppimateriaalia tuotettu vain omaan käyttöön</p>	<p>- jonkin verran tuotettua oppimateriaalia</p> <p>- oppimateriaalia tuotettu vain omaan käyttöön</p>	<p>- kohtalaisesti tuotettua oppimateriaalia (esim. luku oppikirjassa tai digitaalista oppimateriaalia kuten verkkoluento tms.)</p> <p>- näyttöä oppimateriaalien jakamisesta muiden käytettäväksi</p>	<p>- runsaasti tuotettua oppimateriaalia (esim. oppikirjat, verkkokurssit, verkkoluentsarjat)</p> <p>- näyttöä oppimateriaalien laajemmasta saatavuudesta ja/tai oppimateriaalien käytöstä muiden kursseilla</p>	<p>- erittäin runsaasti tuotettua oppimateriaalia (esim. oppikirjat, verkkokurssit, verkkoluentsarjat)</p> <p>- näyttöä oppimateriaalien laajemmasta saatavuudesta ja/tai oppimateriaalien runsaasta käytöstä muiden kursseilla</p>
<p>5. Muut opetustoimessa saavutetut ansiot</p> <p>- osallistuminen opetusta ohjaavien asiakirjojen laadintaan (esim. opetussuunnitelmat, opiskelijavalinnat)</p> <p>- koulutusohjelman johtajuus, johtoryhmän jäsenyys</p>	<p>- vähän tai ei lainkaan osallistumista ja näyttöä muista opetustoimessa saavutetuista ansioista</p>	<p>- jonkin verran osallistumista ja näyttöä muista opetustoimessa saavutetuista ansioista</p>	<p>- kohtalaisesti osallistumista ja näyttöä muista opetustoimessa saavutetuista ansioista</p>	<p>- runsaasti osallistumista ja näyttöä muista opetustoimessa saavutetuista ansioista</p>	<p>- erittäin runsaasti monipuolista osallistumista ja näyttöä muista opetustoimessa saavutetuista ansioista</p>

<p>yliopistokoulutuksen eri tasoilla</p> <ul style="list-style-type: none"> - opetukseen liittyvät asiantuntijatehtävät (esim. opetustaitotoimikunta) - opetuksen kehittämishankkeisiin osallistuminen (esim. työryhmät, kehittämispäivät) - opetukseen liittyvä tutkimus ja julkaisut - opetukseen liittyvät kunniamaininnat ja palkinnot - kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö (esim. opettajavaihto) - muut opetus- ja ohjausansiot 					
<p>6. Opetusnäyte</p> <ul style="list-style-type: none"> - aikaisemmat annetut opetusnäytteet - ks. opetusnäytteen arviointimatriisi 					

OPETUSNÄYTTEEN ARVIOINTIMATRIISI

Opetusnäytteen arviointi perustuu käsitykseen konstruktivistisesti linjakkaasta opetuksesta, jossa opetustavoitteet, sisällöt, opetusmenetelmät sekä arviointi ovat linjassa keskenään. Tavoitteena on tukea opiskelijoiden aktiivista ja itsenäistä tiedonrakentamis- ja oppimisprosessia (Biggs & Tang 2011, Yliopisto-opettajan käsikirja).

Arviointi	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen
Opetusnäytteen osatekijät					
1. Osaamistavoitteet, kohderyhmä ja konteksti - osaamistavoitteiden määrittely - kohderyhmän ja kontekstin huomioiminen ja määrittely - osaamistavoitteiden linjakas toteutuminen opetusnäytteessä - opetustilanteen yhteenveto	- osaamistavoitteita ei määritellä tai ne määritellään heikosti - kohderyhmää ja kontekstia ei määritellä/huomioida tai se tehdään heikosti - osaamistavoitteet eivät toteudu linjakkaasti opetusnäytteessä tai ne toteutuvat heikosti - yhteenvetoa ei tehdä tai se toteutetaan heikosti	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain tai tyydyttävästi	- osaamistavoitteet määritellään - osaamistavoitteiden määrittelyssä huomioidaan asiasisältö, kohderyhmä ja konteksti - osaamistavoitteet toteutuvat linjakkaasti opetusnäytteessä - opetustilanteen yhteenveto tehdään ja se on linjassa suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat kiitettävästi tai erittäin hyvin	- osaamistavoitteet määritellään toimivasti ja opiskelijalähtöisesti - osaamistavoitteiden määrittelyssä huomioidaan erinomaisesti asiasisältö, kohderyhmä ja konteksti - osaamistavoitteet toteutuvat erittäin linjakkaasti opetusnäytteessä - opetustilanteen yhteenveto tehdään erinomaisesti ja se on linjassa suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin
2. Asiasisällöt - opetusnäytteen aiheen ja asiasisällön vastaavuus - asiasisällön tutkimusperustaisuus ja ajankohtaisuus	- opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat heikosti toisiaan - asiasisältö perustuu tutkimukseen vain niukasti eikä ole ajankohtaista	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain tai tyydyttävästi	- opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat toisiaan - asiasisältö perustuu tutkimukseen ja on ajankohtaista	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat kiitettävästi tai erittäin hyvin	- opetusnäytteen aihe ja asiasisältö vastaavat erittäin linjakkaasti toisiaan - asiasisältö on tieteellistä ja perustuu tuoreeseen, punnittuun tutkimukseen

<ul style="list-style-type: none"> - kriittisyys ja monipuolinen argumentaatio - teorian ja käytännön välinen yhteys - hyödynnettävän tutkimustiedon sopivuus, monipuolisuus ja yhteys omaan tutkimukseen - kohderyhmän huomioiminen sisällöllisissä valinnoissa 	<ul style="list-style-type: none"> - asiasisältöjen kriittinen tarkastelu ja argumentointi on vähäistä - teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee heikosti esille - tutkimustieto on heikosti aiheeseen sopivaa - kohderyhmä huomioidaan heikosti sisällöllisissä valinnoissa 		<ul style="list-style-type: none"> - asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja argumentoiden - teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee esille - tutkimustieto on aiheeseen sopivaa - kohderyhmä huomioidaan sisällöllisissä valinnoissa 		<ul style="list-style-type: none"> - asiasisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja perusteellisesti argumentoiden - teoriatiedon ja käytännön välinen yhteys tulee esille erinomaisesti ja havainnollisesti - tutkimustieto on aiheeseen sopivaa, monipuolista ja alan kannalta keskeistä - opetusnäytteen sisältö tukee erinomaisesti kohderyhmän opiskelijoiden oppimista
<p>3. Opetusmenetelmät ja -välineet</p> <ul style="list-style-type: none"> - opetustilanteen organisointi osaamistavoitteet, asiasisällöt, kohderyhmä ja konteksti huomioiden - kohderyhmän motivointi - erilaisten opetusmenetelmien tarkoituksenmukainen käyttö - opetusvälineiden, materiaalien ja digitaalisen opusteknologian tarkoituksenmukainen käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> - opetustilanne on heikosti organisoitu - kohderyhmän osallistumista oppimistilanteeseen tuetaan heikosti - opetusmenetelmien tarkoituksenmukaisessa käytössä on tilanteeseen ja sisältöön nähden selviä puutteita - opetusvälineiden, materiaalien ja teknologian käytössä on tilanteeseen ja sisältöön nähden selviä puutteita 	<p>Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain tai tyydyttävästi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opetustilanne on tarkoituksenmukaisesti organisoitu - kohderyhmän osallistumista oppimistilanteeseen tuetaan tarkoituksenmukaisesti - opetusmenetelmiä käytetään tilanteeseen, kohderyhmään ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti - opetusvälineitä, -materiaaleja ja teknologiaa käytetään tilanteeseen, 	<p>Arvioitavat osa-alueet toteutuvat kiitettävästi tai erittäin hyvin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opetustilanne on linjakkaasti ja tarkoituksenmukaisesti organisoitu - kohderyhmää motivoidaan opetustilanteen seuraamiseen, aiheesta kiinnostumiseen ja osallistumiseen - monipuoliset opetusmenetelmät toimivat opiskelijan oppimisprosessin tukena - opetusvälineitä, materiaaleja ja teknologiaa

			kohderyhmään ja sisältöön nähden tarkoituksenmukaisesti		käytetään tilanteeseen, kohderyhmään ja sisältöön nähden linjakkaasti ja tarkoituksenmukaisesti
<p>4. Oppimisen arviointi</p> <p>- oppimisen arviointi suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin (opetustilanteessa tai opetussuunnitelmassa)</p> <p>- kohderyhmän huomioiminen arviointiin liittyvissä ratkaisuisa (opetustilanteessa tai opetussuunnitelmassa)</p>	<p>- oppimisen arviointi toteutuu heikosti suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin</p> <p>- kohderyhmä huomioidaan heikosti arviointiin liittyvissä ratkaisuisa</p>	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain tai tyydyttävästi	<p>- oppimisen arviointi on linjassa suhteessa asetettuihin osaamistavoitteisiin</p> <p>- oppimisen arviointi toteutetaan kohderyhmän kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla</p>	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat kiitettävästi tai erittäin hyvin	<p>- oppimisen arviointi on linjassa asetettujen osaamistavoitteiden ja sisältöjen kanssa sekä tukee tarkoituksenmukaisesti opiskelijan oppimisprosessia</p> <p>- oppimisen arviointi on monipuolista, läpinäkyvää ja kohdistuu koko oppimisprosessiin</p>
<p>5. Vuorovaikutus ja ajankäyttö</p> <p>- äänenkäyttö, puheen selkeys ja ymmärrettävyys</p> <p>- suullisen, kirjallisen ja visuaalisen viestinnän johdonmukaisuus</p> <p>- vuorovaikutuksen laatu</p> <p>- ajankäyttö</p> <p>- muut viestintää edistävät seikat</p>	<p>- puhe ei ole selkeää tai ymmärrettävää ja äänenkäytössä on puutteita</p> <p>- suullinen viestintä on häiritsevästi ristiriidassa tai eritahtista muun viestinnän kanssa</p> <p>- vuorovaikutus toteutuu heikosti</p> <p>- ajankäyttö epäonnistuu</p>	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat osittain tai tyydyttävästi	<p>- puhe on selkeää ja ymmärrettävää ja äänenkäyttö tukee viestintää</p> <p>- suullinen viestintä on linjassa muun viestinnän kanssa</p> <p>- vuorovaikutus on opetusnäytteen kannalta tarkoituksenmukaista</p> <p>- opetusnäytteen aika (30 min.) ei ylity eikä sen osien mitoituksessa ole merkittäviä puutteita</p>	Arvioitavat osa-alueet toteutuvat kiitettävästi tai erittäin hyvin	<p>- puhe on selkeää ja ymmärrettävää ja äänenkäyttö tukee viestintää erinomaisesti</p> <p>- suullinen viestintä on linjassa muun viestinnän kanssa ja ne tukevat toisiaan</p> <p>- vuorovaikutus on monipuolista ja rohkaisevaa ja tukee opiskelijan oppimisprosessia</p> <p>- Opetusnäyte ja sen osat ovat pedagogisesti suunniteltuja ja</p>

					erinomaisesti mitoitettuja 30 minuuttiin
--	--	--	--	--	---